

Kriminalistické učení o oběti trestného činu (kriminalistická viktimologie)

(abstrakt)

V této diplomové práci se pokouším stručně nastínit některá základní témata, která se týkají kriminalistické viktimologie. Věnuji se v ní jak tomu, jak oběť ovlivňuje genezi trestného činu a jeho vyšetřování, ale také jak toto vyšetřování působí na oběť. Při vyšetřování konkrétního trestného činu narážíme na dva proti sobě stojící cíle; vyšetřit věc co nejpečlivěji a nejefektivněji, jak je jen možné, a uchránit oběť sekundární viktimizace. Profesionální a citlivý přístup je zásadní pro celou oblast kriminalistiky, nejen pro kriminalistickou viktimologii. Úspěšné vyšetřování záleží v mnoha případech značně na tom, zda a jakým způsobem oběť spolupracuje, a to zase záleží na tom, jak oběti (a veřejnost všeobecně) vnímají policii, soudy a jiné orgány činné v trestním řízení. Proto je nutné rozumět obětem, jejich roli ve vzniku trestného činu, a zajistit jejich důvěru v trestněprávní instituty.

Tato diplomová práce začíná stručnou historií oboru a pak rozebírá základní koncepty a pojmy obsažené v ní. Poté se věnuje roli oběti při tvorbě a uchování kriminalistických stop a ohlašování trestného činu. Největší důraz je pak kladen na kapitolu zabývající se rolí oběti při vyšetřování samotném.

Dle statistik se většina naší populace alespoň jednou v životě ocitla v roli oběti trestného činu. Prakticky každý člověk se buď sám nebo ve svém blízkém okolí setkal s trestným činem. Proto je viktimologie důležitým tématem se zásadním dopadem na společnost. Dle mého názoru není této oblasti věnován dostatek pozornosti, přestože v poslední době došlo k mnoha zásadním krokům směrem k lepšímu pochopení oběti a její role ve vyšetřování trestných činů. Mohu jen doufat, že tento trend bude pokračovat.